

B.A. Sem.-5 (Repeater) Examination
CC-301 - Indian Culture (Indology)
(Study of Social Institutions of India)

Time : 2-30 Hours]

March 2025

[Max. Marks : 70

સૂચના : (૧) દરેક પ્રશ્નનાં ગુણ સમાન છે.
 (૨) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.

- ૧ ભારતની સામાજિક સંસ્થાઓ પર ભૌગોલિક સ્થિતિની અસર સવિસ્તાર સમજાવો. ૧૪
 અથવા
- ૧ પ્રાચીન ભારતીય આશ્રમવ્યવસ્થા વિશે વિગતે નોંધ લખો. ૧૪
- ૨ સંસ્કાર શબ્દનો અર્થ સમજાવી તેના ઉદ્દેશ્યો અને તાત્પર્ય વિશે વિસ્તૃત છણાવટ કરો. ૧૪
 અથવા
- ૨ સોળસંસ્કારના નામ જણાવી બાળકો પરનાં સંસ્કાર વિશે માહિતી આપો. ૧૪
- ૩ હિન્દુ લગ્નનાં આદર્શો અને ધ્યેયો સમજાવો. ૧૪
 અથવા
- ૩ હિન્દુ લગ્નમાં પ્રચલિત સપ્તપદિનું મહત્ત્વ સ્પષ્ટ કરો. ૧૪
- ૪ પ્રાચીન ભારતમાં જોવા મળતી ગુરુ-શિષ્ય પરંપરા વિશે સવિસ્તર નોંધ લખો. ૧૪
 અથવા
- ૪ પ્રાચીન ભારતમાં સ્ત્રીઓનાં સ્થાન વિશે માહિતી આપો. ૧૪
- ૫ નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો (કોઈપણ સાત) : ૧૪
- (૧) પ્રાચીન ભારતીય આશ્રમ વ્યવસ્થાનાં નામ આપો.
 (૨) બાળક પર કરવામાં આવતાં અન્નપ્રાસન સંસ્કારનું મહત્ત્વ સમજાવો.
 (૩) “પુનર્ભુ” એટલે શું?
 (૪) લગ્નમાં ફેરા ફરતી વખતે ગવાતા શ્લોકોને શું કહેવામાં આવે છે?
 (૫) “અત્યેષ્ટિ સંસ્કાર” એટલે શું?
 (૬) સર્વ પ્રથમ રાષ્ટ્રીય શિક્ષણનીતિ કયા વર્ષમાં ઘડવામાં આવી હતી?
 (૭) ઋગ્વેદ પ્રમાણે વર્ષની ઉત્પત્તિ શેમાંથી થઈ છે?
 (૮) આશ્રમ શબ્દનો અર્થ સમજાવો.
 (૯) ‘પંચમહાયજ્ઞોના’ નામ જણાવો.
 (૧૦) “વિવાહ” ની વ્યાખ્યા આપો.
 (૧૧) મુસ્લિમવિવાહના પ્રકારો જણાવો.
 (૧૨) મનુષ્યના જીવનમાં ચાર પુરુષાર્થ કયા છે?

2603E1648-2

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) Figures to the right indicate Full Marks.
(2) All questions are compulsory.

- 1 Explain in detail the effect of Geographical Position on the Social Institutions of India. 14
OR
- 1 Write a detailed note on Ancient Indian Ashram System. 14
- 2 Explain the meaning of the Word “Sanskar” and give detailed information about its objectives and significance. 14
OR
- 2 Name the 16 rites. Give information about the rites of children. 14
- 3 Discuss in detail the ideals and goals of Hindu Marriage. 14
OR
- 3 Explain the significance of Saptpadi prevalent in Hindu Marriage. 14
- 4 Write a detailed note on “Guru-Shishya” tradition found in ancient education. 14
OR
- 4 Give an information about the status of Women in ancient India. 14
- 5 Answer the following questions brief (Any seven) : 14
- (1) Name the ancient Indian ashram system.
 - (2) Explain the significance of “Annaprashan Sanskar” performed on a child.
 - (3) What is “Purarbhu”?
 - (4) What is the name of the verses sung at the wedding ceremony?
 - (5) What is the “Antyesthi Sanskar”?
 - (6) In which year was the First National Education Policy formulated?
 - (7) According to the Rigveda, from what did the caste system originate?
 - (8) Explain the meaning of the Word Ashram.
 - (9) Name the Five Great Sacrifices.
 - (10) Define marriage.
 - (11) Explain the types of Muslim Marriages.
 - (12) What are the Four “Purusharthas” in human life?
-